

pouze správu pro vady dobytka. Sluší tedy »rozepřemi pro vady dobytka« (§ 49 čís. 8 j. n.) rozuměti jen takové, v nichž »vady dobytka« vystupují jako samostatný důvod právní, a to je právě jenom ve případech §§ 925, 926 a 927 obč. zák., nikoli však ve případech, jako je tomu v souzeném případě, v nichž vada dobytčete je uváděna jako skutečnost odůvodňující právní důvod žaloby, v tomto případě zkrácení přes polovici na obecné hodnotě. V takovém případě řídí se příslušnost podle všeobecných zásad, tedy především podle hodnoty předmětu sporu, a soud zkoumá podle druhého odstavce § 41 j. n. svou příslušnost podle žalobcových údajů, pokud mu není známo, že jsou nesprávné. V tomto případě činí cena předmětu sporu (také podle žalobcova ocenění) 12.000 Kč, proto je ku projednání této rozepře podle §§ 49 čís. 1, 50, prvý odst. j. n. a čl. II. zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. příslušným sborový soud první stolice.

Čís. 7696.

Obchodní jednatel, který jest samostatným obchodníkem (nikoliv obchodním pomocníkem), nemá práva nahlédnouti do obchodních knih obchodníka, pro něhož obchody zprostředkoval, pokud si to ve smlouvě nevymínil.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1928, Rv II 246/27.)

Žalobu cestujícího na provisi proti majiteli firmy, by byl složen účet a předloženy obchodní knihy, korespondence a objednáací listky procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Jedná se tu o řešení otázky, zda cestující na provisi, jenž není současně obchodním pomocníkem, má právo nahlédnouti do obchodních knih obchodníka, pro něhož za trvání provisní smlouvy zprostředkoval obchody. Tato otázka není přímo zákonem upravena. Obdoba předpisu zákona o obchodních pomocnících tu neplatí. Neboť žalobce jest sice jednatelem, avšak samostatným obchodníkem, bez služebního poměru k žalované straně. Mají tu tedy platnost všeobecné předpisy obchodního zákona o vydání obchodních knih a předpisy civ. soud. řádu o předložení listin (čl. 37—40 obch. zákona, a § 304 c. ř. s. a čl. 43 uvoz. zák. k c. ř. s.). Podle předpisů civilního soudního řádu má procesní odpůrce nárok na předložení listin. Knihy obchodníka nejsou však společnými listinami proti cestujícímu na provise. Má tedy jednatel při takovéto mezeře zákona v otázce nahlédnutí do obchodních knih jen ona práva, která si vymínil v základní smlouvě. Avšak žalobce se takové smlouvy nedovolává. Dlužno připustiti, že zpravidla jednatel nebude věděti, které provisní obchody jeho odpůrce uzavřel. Při přímých obchodech nemůže ani uvést, s kým takové obchody byly uzavřeny. Je pro jednatele neobyčejně obtížné vyšetřiti své nároky, avšak obchodník, jenž jest povinen platiti provise samostatnému jedna-

teli, není podle zákona povinen složit účty, poněvadž není správcem jednatele. Při nedostatku zvláštního zákona má jednatel pouze právo k nahlednutí do listin podle obchodního zákona a podle civilního soudního řádu. O takové případy se tu nejedná (srovn. Glaser-Unger, nová řada 66, 40).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolacími vývody nebylo vyvráceno správné, věci i zákonu vyhovující odůvodnění rozsudků nižších stolic, k nimž tedy sluší dovolatele v první řadě odkázati. Správně uvádí zejména napadený rozsudek — přihlížeje ku svému zjištění, že dovolatel jest sice obchodním jednatelem, avšak samostatným obchodníkem, že v souzeném případě nelze použití obdobně ustanovení zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. z. (srov. čl. I. 1. odstavec »Služební poměr osob označených v §§ 1 až 3 upravuje se ustanoveními tohoto zákona«), nýbrž sluší použití všeobecných ustanovení obchodního zákona o vydání obchodních knih a ustanovení civilního řádu soudního o předložení listin (čl. 37 až 40 obch. zák., čl. XLIII uvoz. zákona k civ. ř. s. a § 304 c. ř. s.). Správnost tohoto právního názoru není vyvrácena dovolacím tvrzením, že obchodnímu jednatele, třeba by byl samostatným obchodníkem, když jeho odměna záleží v provisi z veškerých jím ujednaných obchodů v oblasti jemu přikázané, musí býti umožněno, by zkoumal správnost této odměny podle obchodních knih komitentových, jichž předložení se domáhá. Mluví-li napadený rozsudek o neobyčejně obtížné situaci obchodního jednatele při vyšetření jeho nároku, nelze z toho nikterak dovozovati, že tím chce připustiti obdobné použití zákona o obchodních pomocnících, tedy zákona zvláštního, na určité osoby obmezeného. Uváží-li se, že si obchodní jednatel může takové právo smluvně vymíniti a že i jinak může donutiti svého komitenta ku předložení jeho obchodních knih, pozná se, že tvrzení o neobyčejně obtížné situaci obchodního jednatele nelze vykládati dovolatelovým způsobem. Sporná věc byla posouzena v napadeném rozsudku po právní stránce zcela správně. Proto také nebylo zapotřebí prováděti dovolatelem postrádané důkazy a není z té příčiny odvolací řízení neúplným.

Čís. 7697.

Jednoměsíční lhůtu ve smyslu § 231, druhý odstavec, ex. ř. jest počítati od pravomoci rozvrhového usnesení, nikoliv od doby, kdy mylné odkázání odporu na pořad práva v rozvrhovém usnesení bylo nahrazeno správným poukazem zakročiti o vyřízení odporu u finančních orgánů.

V rozvrhovém řízení nelze přisouditi útraty úspěšného opravného prostředku.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1928, R I 2/28.)